

Erklæring fra den europæiske grænseoverskridende borgeralliance

Grænseoverskridende regioner i centrum for morgendagens Europa

De indre grænseregioner dækker 40 % af EU's område, tegner sig for 30 % af Unionens befolkning (150 mio. mennesker) og huser næsten 2 mio. grænsependlere. Siden oprettelsen af det indre marked og Schengenområdet er der skabt mange nye muligheder i grænseregionerne, og i mange tilfælde er disse regioner ophørt med at være perifere og er blevet til vækstområder.

Der er imidlertid stadig mange hindringer. Borgere i grænseregioner støder fortsat på vanskeligheder i deres dagligdag, hvad enten det drejer sig om jobsøgning, adgang til sundhedsydelser, pendlertrafik i hverdagen eller overvindelse af administrative forhindringer. På samme måde står virksomhederne over for hindringer, der hæmmer deres vækst, og de lokale og regionale myndigheder står over for udfordringer med at etablere et tættere grænseoverskridende samarbejde, f.eks. vedrørende grænseoverskridende offentlige tjenester.

Disse udfordringer blev endnu tydeligere under covid-19-krisen, hvor grænserne efter flere årtier med fri bevægelighed blev lukket i løbet af en nat, hvilket resulterede i enorme negative økonomiske og sociale konsekvenser for borgere og virksomheder i grænseregioner. Det er derfor afgørende at overvinde disse hindringer for at kunne mobilisere de muligheder, som åbne grænser giver borgere og virksomheder, og for at træffe de nødvendige foranstaltninger til at opnå og opretholde dette, selv i en krisesituation.

Til gengæld skal det bemærkes, at krisen også tilskyndede til flere former for samarbejde og afslørede indbyrdes afhængighed på tværs af grænserne og solidaritet, som nu skal organiseres og styrkes gennem europæiske og nationale offentlige politikker under fuld hensyntagen til de særlige forhold i grænseoverskridende regioner.

Som underskrivere af denne erklæring:

1. understreger vi i lyset af det utilfredsstillende finansieringsniveau, der er afsat til det europæiske territoriale samarbejde i den næste finansieringsperiode, betydningen af grænseoverskridende samarbejde for integrationsprocessen i Den Europæiske Union, og vi opfordrer til, **at EU's centrale politiske og lovgivningsmæssige fokus på ny kommer til at omfatte grænseoverskridende regioner;**
2. opfordrer vi EU til **aktivt at inddrage grænseregioner og grænseoverskridende sammenslutninger i konferencen om Europas fremtid.** Europas grænseregioner, de europæiske grupper for territorielt samarbejde (EGTS'er) og euroregionerne vil tilrettelægge grænseoverskridende offentlige høringer om Europas fremtid for at sikre, at der tages tilstrækkeligt hensyn til synspunkterne hos borgerne i grænseregioner, og disse borgere opfordres til aktivt at bidrage til demokratiseringen af det grænseoverskridende samarbejde ved at arrangere permanente grænseoverskridende råd og interregionale parlamentariske forsamlinger;

3. understreger vi **grænsemyndighedernes behov for passende beføjelser, øremærkede ressourcer og fremskyndede procedurer¹** for dem selv og deres grænseoverskridende sammenslutninger med henblik på at overvinde hindringerne for gennemførelse af deres grænseoverskridende projekter;
4. opfordrer vi Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen til at **afslutte forhandlingerne om forslaget til forordning om den europæiske grænseoverskridende mekanisme²** og sikre dens vedtagelse. Vi anmoder desuden om, at der anlægges en lignende tilgang til EU's ydre grænser;
5. opfordrer vi EU-institutionerne samt de lokale, regionale og nationale myndigheder til at **fjerne alle juridiske og administrative hindringer** for den frie bevægelighed, for grænseoverskridende arbejde, for fælles grænseoverskridende offentlige tjenester, for samarbejde om nødhjælps- og sundhedstjenester og for samarbejde af enhver art, der vil være til gavn for borgere i grænseregioner;
6. anbefaler vi i lyset af den manglende koordinering mellem medlemsstater og regioner med lovgivningsbeføjelser i forbindelse med gennemførelsen af EU-direktiver, at **Kommissionen udfører grænseoverskridende territoriale konsekvensanalyser**, der ikke blot undersøger indvirkningen af EU's lovgivning på grænseregioner, men også konsekvenserne for grænseregionerne af en manglende koordinering ved gennemførelsen af EU-lovgivningen. Gennemførelsen af EU-lovgivning bør ledsages af en forpligtelse til koordinering med nabomedlemsstaterne, således at der ikke skabes nye hindringer;
7. opfordrer vi medlemsstater og regioner til at **oprette grænseoverskridende observatorier, der skal overvåge grænseoverskridende integration, identificere og fjerne grænsehindringer** og sikre samarbejde med nationale og regionale kontaktpunkter med henblik på at udveksle erfaringer og drøfte problemer, som lokale og regionale myndigheder, borgere og virksomheder står over for ved en bestemt grænse;
8. opfordrer vi EU til at **etablere en effektiv ramme for grænseoverskridende offentlige tjenester, så de reelt kan omsættes i praksis**. Dette ville give den territoriale samhørighed i EU en klar merværdi, idet de lokale og regionale myndigheder samt medlemsstaterne ville få mulighed for at støtte europæiske borgere i nabolandene ved at levere meget nødvendige tjenester, som ikke bliver eller kan blive leveret i disse borgeres egne medlemsstater;
9. opfordrer vi EU-institutionerne og medlemsstaterne til **aktivt at inddrage grænseregioner i alle faser af gennemførelsen af den europæiske grønne pagt, Next Generation EU og lignende vidtrækkende fremtidige politikker**;

---

¹ Som anført i Aachentraktaten, der blev undertegnet den 22. januar 2019 af Tyskland og Frankrig, i kapitlet om grænseoverskridende samarbejde.

² COM(2018) 373 final.

10. opfordrer vi EU-institutionerne til at **garantere et minimum af grænseoverskridende samarbejde i tilfælde af globale, europæiske eller regionale kriser** som covid-19-pandemien. En sådan lovgivning bør også garantere, at de indre grænser forbliver åbne samt sikre, at offentlige tjenesteydelser leveres på tværs af grænserne, og at det indre marked og Schengenområdet fungerer fuldt ud. I den forbindelse anbefales det, at der på EU-plan vedtages harmoniserede kriterier for håndteringen af fremtidige pandemier og nødsituationer i hele EU med henblik på at undgå en fragmenteret tilgang, der underminerer et effektivt kriseberedskab.
-